

VOV –SYMPOSIUM NATIONALE INZET

‘WANNEER ALLES FOUT GAAT, ZIJN WIJ ER NOG’

Garderen, 9 april 2013 - Een gemêleerd gezelschap van ruim 300 man laat zich op uitnodiging van de VOV in het fraaie auditorium van de Generaal-majoor Kootkazerne informeren over de ‘derde hoofdtaak’ van Defensie: de nationale inzet. Mocht na afloop nog iemand denken dat ‘derde’ betekent dat de eerste en de tweede taak belangrijker zouden zijn: nee!

C-101CISbat, luitenant-kolonel Rob Miedema, is gevraagd als dagvoorzitter op te treden. Dat is voor hem de eerste keer en hij heeft zich daarom vooraf georiënteerd op deze taak. Het schijnt hem vooral een lucratieve schnabbel voor BN’ers toe, die op zo’n middag alles losjes aan elkaar praten en ook de tijd in de gaten houden. Hoe zal het hem vergaan?

Dagvoorzitter lkol Rob Miedema

Miedema schetst aan de hand van de begrippen ‘Samenwerking <-> Bekendheid’ de situatie van de krijgsmacht op de markt voor nationale inzet. Defensie heeft unieke capaciteiten en expertise in huis, die civiele autoriteiten nog beter zouden kunnen benutten, wat de belastingbetaler uiteindelijk veel geld bespaart. Maar bij die autoriteiten is soms nog wat angst en terughoudendheid te bespeuren om Defensie in te zetten. Conclusie: wij moeten nog meer bekend maken wat we hebben en wat we kunnen. Of zou het zo kunnen zijn dat Defensie zich opdringt, omdat ze zichtbaar en relevant wil zijn voor de samenleving en de politiek? In ieder geval moet de ‘hulporganisatie defensie’ goed beslagen ten ijs komen. Veelzeggend waren de teksten op T-shirts, waarop de Amerikaanse Federal Emergency Management Agency - die niet overdreven slagvaardig was opgetreden bij calamiteiten - werd geparodieerd: Fix Everything My Ass.

“GA NAAR BUITEN!”

Key note speaker is luitenant-generaal Mart de Kruif. Hij is met plezier gekomen, alleen al omdat het deze middag eens niet over bezuinigingen gaat. Nationale inzet is een groeimarkt, zegt hij, en ook neemt het ‘onveiligheidsspectrum’ alleen maar toe. Niet

alleen tussen staten, maar ook op gebieden als cyber en terrorisme. Niettemin is in de beeldvorming de directe link tussen de krijgsmacht en de (internationale) veiligheid verminderd en daarom moet de krijgsmacht met minder geld toe. Dus moeten de capaciteiten slimmer worden ingezet; dubbelingen in de organisatie zijn uit den boze.

Commandant Landstrijdkrachten lgen Mart de Kruif

Bij nationale inzet zijn zowel de kwantiteit (‘handjes’) als de kwaliteit belangrijk. De krijgsmacht heeft in de Afghanistanperiode capaciteiten ontwikkeld, die stuk voor stuk ook geschikt zijn voor binnenlands gebruik. De landmachtchef noemt als voorbeelden de analysecapaciteit van ISTAR, search, de Raven, covered ops (verkenninggroepen hebben al eens ’s nachts langs een snelweg gelegen om verdachte bewegingen te observeren), duikers en cyber.

Nationale inzet groeit ook door de integratie van de brigades en de RMC’s (“Als jong paraat luitenant vond ik die verplichte borrels bij de PMC het ergste, maar de RMC-rol is nu extreem veranderd”). En het groeit ook van onder af: elke inzet brengt meer bekendheid met zich mee.

De rol van de Officier Veiligheidsregio (OVR) is volgens generaal De Kruif essentieel: “Hij moet contactueel ijzersterk zijn en de ‘effecten’ die de krijgsmacht kan waarmaken, goed kennen. Dan kan hij de civiele autoriteiten goed adviseren.” En waar het gaat om een acute situatie: “Eerst handelen, dan pas toestemming vragen!” Dat het nog niet altijd direct goed gaat, bleek bij de vermoedelijke Sarinverdenking in Limburg: “Waar was ons responsteam?”

De Kruif ziet mogelijkheden om de nationale inzet verder te professionaliseren. Hij vindt dat bij de militaire secundaire oplei-

dingen ook de andere spelers van de hulp- en veiligheidsdiensten uitgenodigd moeten worden. Dat zal het wederzijds vertrouwen bevorderen en alleen dan, als je elkaar vertrouwt, kun je goed samen opereren.

Ook op verbindingsgebied heeft de generaal nog wel enkele wensen: “Bij uitval van de civiele communicatie heb je mobiele verbindingen nodig en dat zijn we in Afghanistan een beetje afgeleerd. C2 moet weer on the move. En Titaan en Mulan, die moeten echt op elkaar worden afgestemd. Dan kun je veel beter aanhaken bij de civiele overheid.” Ten slotte verzucht De Kruif dat de boegbeelden van de krijgsmacht te weinig op tv komen bij actuele zaken met een militair karakter: “Elke keer dat Christ Klep bij Pauw en Witteman zit, hebben wij gefaald!”

OVER BRUGGEN EN BRANDJES

Dr. Peter Bos was infanterieofficier en is nu algemeen directeur van de Veiligheidsregio Utrecht. Hij is ook commandant van USAR. NL, de joint and combined bijstandseenheid voor het zoeken en redden van slachtoffers van rampen (zoals bij de aardbeving in Haïti). Als oud-militair heeft hij kennelijk nog steeds een scherp observatievermogen: “Er zitten maar weinig civiele mensen uit veiligheidsregio’s in de zaal, hoewel ze wel uitgenodigd zijn.” En dat is volgens hem tekenend voor de bekendheid van de veiligheidsregio’s: “Ook wij hebben boegbeelden in de media nodig.”

Dr. Peter Bos, directeur Veiligheidsregio Utrecht

Met als voorbeelden de orkaan Katrina en dreigende dijkdoorbraken in Nederland toogt Bos, dat de krijgsmacht al snel dringend nodig is bij een calamiteit. Niet alleen vanwege de ‘handjes’, maar ook vanwege de vele specifieke kwaliteiten: “Want een ramp brengt altijd andere problemen met zich mee: de stroom valt uit, evacuatie, plunderingen ...”

Waar komen de veiligheidsregio’s (VR) vandaan en waar gaan ze naartoe? Ze komen

oorspronkelijk voort uit een centralisatie van zo'n 400 brandweerkorpsen. In de 25 VR's wordt de regionale brandweer – naast haar taak om te blussen, te redden en aan crisisbeheersing en rampenbestrijding te doen – een rol als platform voor de andere hulpdiensten toebedacht. Maar 25 VR's leidt al snel tot 25 doctrines en tot 25 keer een ander gedrag. De slagvaardigheid van VR's kan volgens Bos als 'aandachtspunt' worden geclassificeerd. En nu de politie verder centraliseert van 25 naar 10 korpsen is het de vraag of de VR's mee moeten centraliseren.

Heeft de VR de capaciteit van de krijgsmacht nodig? "Ja, bij grotere incidenten zeker!", is het volmondige antwoord van Peter Bos. Maar om goed samen te kunnen opereren is meer 'overbrugging' nodig: "Meer samen oefenen en meer officieren VR aanstellen. Vooral zou de OVR een nog meer nadrukkelijke rol moeten krijgen in het aanhaken van Defensie bij de VR."

IT TAKES TWO TO TANGO

Kolonel Jean-Paul Duckers wordt door de dagvoorzitter ingeleid als 'de man met een filmpje' en inderdaad stelt hij ook deze keer niet teleur. Met een fragment uit The Siege toont hij het spanningsveld van de samenwerking tussen het civiele gezag en de militaire slagkracht. Een goed begin voor zijn verhaal over Versterking Civiel-Militaire Samenwerking (VCMS), een gezamenlijk project van de ministeries van V&J en van Defensie. Want hoewel de inzet van militairen altijd onder civiel gezag zal plaatsvinden, zal de rol van Defensie méér moeten zijn dan slechts een vangnet: It takes two to tango!

Kol Jean Paul Duckers (r), Hoofddirectie Algemene Beleidszaken

Defensie moet verankerd worden als erkende veiligheidspartner, met meer betrokkenheid in de koude fase. Zie hier de doelstelling voor de toekomst van de civiel-militaire samenwerking, die momenteel door beide ministeries wordt uitgewerkt en waarvan Duckers de projectleider namens Defensie is, samen met mr. Marcel van Eck namens V&J. Nu in het Regeerakkoord Rutte-2 is opgenomen dat er een effectieve samenwerking tot stand moet worden gebracht tussen de verschillende veiligheidsdiensten, heeft de VCMS de wind in de rug. En dat de

nieuwe SG op Defensie, Erik Akerboom, de vorige Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) was, zal wellicht ook geen toeval zijn.

Het kernbegrip voor de komende tijd is multidisciplinaire samenwerking. De focus ligt op bovenregionale inzet en een strategie voor grootschalige evacuaties. Een speciale commissie (Hoekstra) gaat de Wet op de Veiligheidsregio's evalueren.

De VCMS-club heeft ook de nodige richtlijnen meegekregen. Dat men het politieke tij mee heeft, wil nog niet zeggen dat er ook veel geld beschikbaar is. Dus is de eerste richtlijn: het moet budgetneutraal. De beschikbare capaciteiten moeten integraal benut kunnen worden, met optimaal rendement voor de belastingbetaler. Daarom geen onnodige duplicaties bij de verschillende diensten: als de KL met de Raven werkt, moet de politie die niet ook gaan aanschaffen.

Het werkveld van VCMS is opgesplitst in thema's. Een voorbeeld: Opleiden, trainen en oefenen, inclusief simulatie. Hier wordt gedacht aan gezamenlijke cursussen van de KMA, de Politieacademie en de Brandweeracademie. Laat functionarissen deelnemen aan wederzijdse carrièrecursussen. Train bestuurders en uitvoerders. Een ander onderwerp, voor de verbindelaren iets dichterbij huis: werk samen op C2- en IT-gebied. Zorg voor interoperabiliteit; niet alleen van de techniek, maar vooral ook van de procedures. Met nog een ander voorbeeld krijgt kolonel Duckers de zaal (onbedoeld?) aan het lachen: bij zijn pleidooi voor de uitwisseling van functionarissen toont hij twee foto's van Ad van Baal; de ene in KL-uniform, de andere als directeur van de Politieacademie, waar hij echter juist enkele dagen tevoren wegens een vertrouwenscrisis is opgestapt.

Al het werk van de VCMS moet medio 2013 uitmonden in een boekwerk met kansrijke ideeën. Daar gaan de beide ministers zich over buigen, en dan zullen we zien wat er in de praktijk gebracht zal worden.

CRITICAL COMMUNICATIONS

Als voorbeeld van multidisciplinaire samenwerking vertellen Ferry Heeneman van KPN en kapitein ter zee Rein Bloemendaal MSc enkele gezamenlijke ervaringen. Eerstgenoemde zet zich in voor gespecialiseerde complexe C2-techniek voor Defensie, Openbare Orde en Veiligheid. Aan de hand van de brand in de zendmast in Smilde verhaalt hij over de problemen die dat heeft veroorzaakt. Hier komt Rein Bloemendaal in beeld – wellicht bekend van Purple NECtar – die vanuit DMO te hulp schiet met een noodmast, die op de JWF-kazerne in Assen wordt opgebouwd met de hulp van hoogwerkers van de genie, ondanks frisse tegenwerking van enkele omwonenden, die ineens last van nimby krijgen.

De heer Ferry Heeneman, KPN

Wat betreft de toen nog komende abdicatie op 30 april, vertelt Heeneman, dat er als he speaks reeds allerlei masten op allerlei gebouwen geplaatst zijn en dat er reeds 150 KPN-monteurs in touw zijn om alles op die dag vlekkeloos te laten verlopen. Aan het draaiboek van de vorige troonsafstand uit 1980 hadden ze niet zoveel, want het fenomeen 'internet' speelde toen nog geen enkele rol. Intussen weten we dat KPN met vlag en wimpel geslaagd is voor deze test. Ferry Heeneman wil nog wel kwijt dat KPN het aan zijn stand verplicht is om geen factuur te sturen voor het verzorgen van de verbindingen op deze dag.

KTZ Rein Bloemendaal, DMO

OPPLAN 10 EN MEER

Tweede luitenant Anneloes de Geest is commandant van het NatOps-peloton van 101CISbat. Zij is met haar drie C2-ost modules, waarvan één altijd op 8 uur notice en de andere twee op 24 uur, een uiterst zichtbare component van de verbindingdienst voor nationale inzet. Tussen haakjes: wat ook uiterst zichtbaar is, is haar zelfverzekerde optreden voor deze zaal met een gevarieerd en hooggegradeerd publiek. Geen plankenkoorts bij deze jonge pelotonscommandant. Het is me al vaker opgevallen: je kunt van het huidige onderwijs alles vinden, maar de jongelui zijn stukken beter in hun presentatietechniek dan wij – althans dan ik – vroeger.

De modules kunnen ingezet worden bij het Stafdetachment Nationale Operaties of bij een veiligheidsregio. Daar kunnen ze de verbindingen garanderen van een regionaal of gemeentelijk beleidsteam, een regionaal operatieteam of een COPI (Commandopost Plaats Incident). En omdat de inzet kan

Tint Anneloes de Geest, Commandant Nat Ops peloton 101 CISbat

plaatsvinden in uiterst onoverzichtelijke situaties, heeft de module zijn eigen infra en eigen energievoorziening en kan men 24 uur volledig zelfvoorzienend opereren. Daarna moet er aan eten, drinken, brandstof en aflossing gedacht gaan worden. Wat kan de sergeant met zijn vier korporaals CIS-specialisten en twee soldaten senior CIS-operators allemaal op de mat leggen? Om te beginnen kunnen ze vijftig laptops met in- en extern bellen installeren. Acht printers en vier beamers stellen ze ook ter beschikking en de kers op het toetje is een Symposium. Uw niet-VBDD correspondent wist niet beter dan dat symposium een zachte koraalsoort is, maar uit het onvolprezen Google blijkt het ook een soort digitaal schoolbord te zijn.

Dit alles is dus de gegarandeerde capaciteit volgens Opplan 10. Maar er kan meer. Er kunnen civiele applicaties aangekoppeld worden. Het RAVEN-beeld kan met een live streaming verbinding zichtbaar gemaakt worden. Remote werken is mogelijk. Een HF-radioverbinding kan in de lucht gebracht worden. De totale capaciteit kan ook verdeeld worden over meer dan drie crisiscentra. En ten slotte kan er ook een VTC georganiseerd worden (Google leerde mij dat dit niet staat voor Vrije Tijds-

Centrum, maar voor videoteleconferentie).

Het NatOps-peloton zit niet de hele dag achterover te leunen, wachtend op Uur U. Anneloes: "We proberen onze dienstverlening aan te passen aan wat momenteel normaal is in communicatieland. Voorbeelden? Een privaat GSM-netwerk, live streaming beelden van (KMar-)camera's, een koppeling aan Dares, de club van zendamateurs, waardoor we onze footprint zeer snel kunnen uitbreiden over heel Nederland, aankoppelen aan civiele netwerken, wifi, en desnoods zelf als internet service provider fungeren." De officieren veiligheidsregio zijn volgens haar nu al enthousiast, maar bij de veiligheidsregio's zelf is nog terughoudendheid te bespeuren. Het peloton wordt nog te weinig uitgenodigd bij oefeningen. Waarop de aanwezige brandweercommandant van de VR Hollands-Midden spontaan roept: "Kom in week 44 en 45 maar bij ons!"

Luitenant De Geest zal met haar peloton zonder twijfel een graag geziene gast zijn bij alle civiele overheden wanneer het er echt op aan komt.

MILJOENEN

Twee civiele overheidsdienaren van de FIOD hebben de lastige taak om als laatste sprekers het publiek nog even weg te houden van de netwerkchop. Maar zij brengen een gedetailleerd en uitermate spannend verhaal over het onderzoeken naar geld dat met drugs is verdiend. Wie toen niet in het auditorium aanwezig was, zal dit verhaal moeten missen, want het leent zich om veiligheidsredenen niet voor publicatie. Het sluitstuk was in ieder geval dat de FIOD - die de woningen van een criminele familie in Zuid-Nederland al eens had doorzocht, maar daarbij niets had gevonden -

uiteindelijk de hulp van Defensie inriep waarna een advanced search ploeg van de genie die woning binnen ging. Door hun specifieke werkwijze en bouwkundige achtergrond lepelde zij in enkele uren ruim vier miljoen euro op. Bingo!

Dagvoorzitter Miedema haakt bij het bedanken van deze sprekers handig in op hun verhaal: "Jullie vinden miljoenen en dan heb ik hier alleen maar een simpel flesje wijn voor jullie." Voor Rob Miedema ligt er ongetwijfeld nog een glanzende carrière als dagvoorzitter in het verschiet.

PARESTO CATERING

Garderen is een uitstekende locatie: een mooi gebouw, lekkere broodjes en een bijzonder parestoteam. Waar op andere locaties Paresto gewoon goed is, zijn ze in Garderen nog een tikje beter: daar werkt een door-en-door professionele parestobrigade.

Paresto in actie

Dit team heeft de circa 300 aanwezigen proactief gespijsd en gelaafd. De dames en heren kwamen met bladen vol de foyer in, zodat iedereen in een mum van tijd voorzien was. Geen lange wachtrijen; alleen maar positief verraste gezichten. Dit hebben ze natuurlijk alleen kunnen doen dankzij de keukenbrigade, die klaarblijkelijk ook op deze snelle werkwijze berekend is.

Symposium Nationale Inzet: netwerken tussen de bedrijven door

INDUSTRIE EN DEFENSIE SAMEN BIJ VOV SYMPOSIUM

Vonk B.V. is sterk in licht en in koffers. Hun producten zijn hufter-proof en dus onder alle omstandigheden bruikbaar. Directeur Ernst Vonk staat graag op beurzen en evenementen: "Iedereen heeft kostbare spullen, die goed verpakt moeten worden." Ook verlichting zit bij Vonk in het assortiment (die moet per slot van rekening ook in koffers verpakt worden). Het merk hierbij is Peli. Die maakt bijvoorbeeld lampen speciaal voor de industrie waar explosiegevaar bestaat. Peli geeft daarbij een explosieveiligheidsgarantie: de speciale ledlampjes kunnen geen explosie veroorzaken.

Wim Wegereef van Defence & Security B.V. showt een bestuurbare vliegende parachute, waarmee spullen met precisie kunnen worden afgeworpen. Hij was wel enigszins bedroefd, omdat Defensie kort daarvoor heeft besloten tot de aankoop van een Amerikaans systeem.

Het CIMIC-bataljon staat prominent in de foyer met indrukwekkende boekwerken: hun 3D Arts systeem; een geheel andere soort ondersteuning van de commandovoering. Majoor (R) KLu, Chris Way, analist bij de Sectie S2 legt uit: "3D Arts is een informatiesysteem per land in een mogelijk missiegebied. Het staat vol met kennis en ervaringen, bijvoorbeeld ook de lessons learned.

Impressie van 3D Arts

Daarop gebaseerd schetst 3D Arts ook een aantal mogelijke scenario's ontwikkelingen in dat land." Chris Way, van huis uit logisticus, heeft hier twee jaar full time aan gewerkt, samen majoor (R) Mohammed Maouli en kapitein (R) Nico van de Veen. "We zoeken naar de speld in de hooiberg, door die hooiberg in kaart te brengen", zegt Way, "omdat alles met elkaar samenhangt." Dat deden ze voor bijvoorbeeld Mali, maar het is net zo goed voorstelbaar voor een schijnbaar uitontwikkeld land als Nederland: "Als je zou denken dat alles hier al bekend is, zou ik zeggen: 'Keep on dreaming', maar beter lijkt het mij om wakker te worden en er wat aan te doen. Neem nou mensensmokkel; wat weten we daar nu eigenlijk van?"

Adjutant Wim Wolf van 107 Aerial Systems batterij (JISTARC) laat de Scan Eagle zien: "Hiervan hebben we 2 land- en 1 maritiem systeem, dat mee gaat op de Z.M. Johan de Witt voor de anti-piraterijmissie. De Scan Eagle kan op 3 km hoogte het verschil zien tussen een schop of een geweer."

Scan Eagle met JISTARC operators

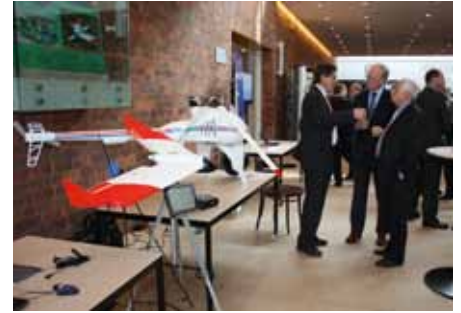
De batterij, die uiteraard ook de Raven heeft, die met een armzwaai het luchtruim kiest, functioneert helemaal zelfstandig. Zo hebben ze een beeldinterpretatiegroep, en verzorgen ze hun eigen opleidingen.

Margaret Brinkman van de firma DGMarketing representeert een aantal bedrijven. De symposiumdeelnemers kunnen op video een eye fly zien; een minuscule camera, die op een muur in een ruimte wordt geschoten en die vervolgens beelden gaat uitzenden.

Zebra Technologies is – de naam verkapt het al – een fabrikant van barcoderingsmachines, cardprinters e.d. Martin Karssen vertelt dat zijn bedrijf ook Defensie kan helpen efficiënt te opereren, bijvoorbeeld bij calamiteiten. Met een polsbandje met barcode kun je bijvoorbeeld slachtoffers snel identificeren. Alles wat je als bedrijf of als overheid wil weten, kun je in een barcode versleutelen. Hoe vroeger in het proces Zebra betrokken wordt, des te beter men klant specifieke producten kan ontwikkelen.

Eurotempest. Deze fabrikant zorgt ervoor dat de straling die wordt uitgezonden wordt door laptops en computers afgeschermd wordt. Hoe? Door een good old Kooi van Faraday.

Arnout de Jong is de baas van Delft Dynamics en hij staat er stralend bij: "Ons bedrijf is een van de vier, die uit 44 bedrijven zijn gekozen om verder onderzoek voor Defensie te doen, in het geval van Delft Dynamics naar de ontwikkeling van een multicopter die uit een box kan opstijgen en dan vanuit de lucht informatie zendt." Het project heet ASIMOV: Autonome Snel Inzetbare Multicopter. Het basismodel is de Spider met 4 rotorbladen. De Jong verwacht dat de ASIMOV na zo'n

De Spider

2,5 jaar productontwikkeling gereed kan zijn.

Buiten, bij de ingang van het gebouw staan twee militaire eenheden, waarvan de een al decennia lang een gewaardeerd veiligheidspartner is van de civiele overheid – juist: de EODD – en de andere hard op weg is zo'n gewaardeerde partner te worden: een Responsteam en een DIM-ploeg van het CBRN-centrum in Vught. Kapitein Don Keek, chef van het responsteam, hoopt hier op veel belangstelling van functionarissen uit veiligheidsregio's.

EOD in de warme belangstelling van civiele partners

En dat zelfde kan gezegd worden van Kenbri Fire Fighters, die altijd graag hun nieuwste brandweervoertuigen en busgebedschap laten zien.

Zolang er complexe IT-systemen zijn, zijn er kwetsbaarheden. Daarom verzorgt FOX IT gastcolleges en trainingen om cyberexperts op te leiden of om basale securitykennis over te dragen.

FOX IT ook een partner bij opleiden en trainen